

ISABEL ALLENDE

Dragoste

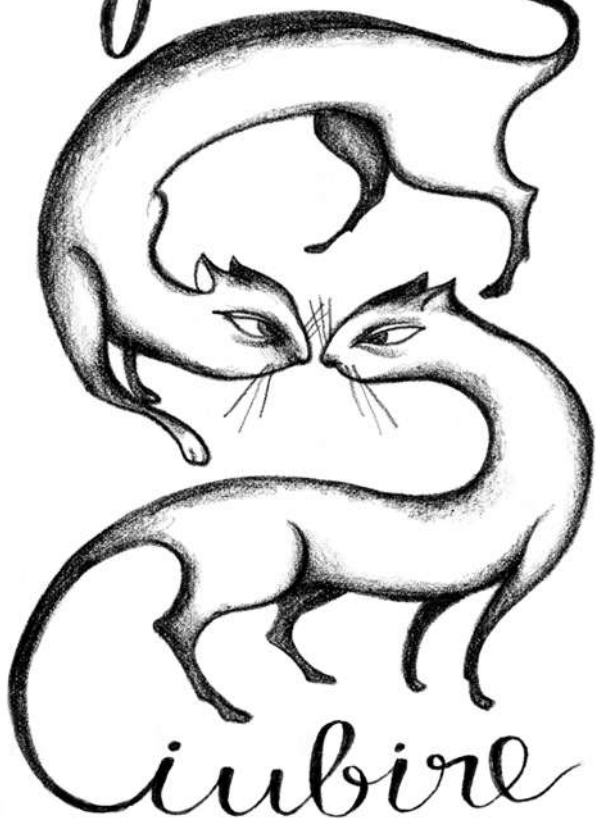
Traduceri din spaniolă de
CORNELIA RĂDULESCU

și
RADU NICIPORUC

Ilustrații de
ANA JUAN

HUMANITAS
fiction

prima

Cimbire

Prima iubire

Prima iubire e ca vărsatul de vânt, lasă
urme de neșters.

(Din *Fiica norocului*)

Nu există o vârstă anume pentru prima iubire. Se poate întâmpla în orice moment al vieții și mă încercă bănuiala că poate fi oricând la fel de puternică precum cea dintre Romeo și Julieta, îndrăgostirii legendari care de cinci secole încoace sunt reperatele patimii arzătoare. Totuși, iubirea de tinerețe are un grad de nebunie neîntâlnit mai târziu: e exclusivă, oarbă, tragică, e un montagne-russe de emoții care merg de la exaltarea halucinantă la pesimismul cel mai adânc. Cuplul creat de Shakespeare era foarte tânăr. Deși din piesă nu se deduce foarte clar, consensul general e că ea avea treisprezece ani, iar el, cincisprezece; așa s-ar explica limbajul sublim prin care se descriu reciproc și graba dublei sinucideri. Dacă ar fi fost mai mari poate că ar fi fost mai pudici cu metaforele și mai atașați de viață, dar la vârsta aceea erau copleșiți de furtuna hormonilor și încă nu li se dezvoltase partea din creier care calculează riscurile și consecințele fiecărui fapt. Înțeleg această rătăcire a adolescenței pentru că am trăit-o și eu. Prima dragoste m-a izbit ca o lovitură

*de bici în Liban (roșcovanul clăpăug din Bolivia și junele libanez cu scuter cu șofer, pe care i-am po-
menit mai sus, au fost doar niște idei romantice
lipsite de neliniști sexuale). Aveam vârsta Julietei,
treisprezece ani, și la fel ca ea m-aș fi sinucis cu
dragă inimă, deși ar fi trebuit s-o fac singură, pen-
tru că Romeo al meu nu-mi împărtășea defel emo-
țiile care mă zguduiau. Ceea ce n-a știrbit nici din
intensitatea, nici din durata rătăcirii mele. Obiec-
tul obsesiei mele era un tânăr militar englez detașat
în Cipru, care venise la Beirut într-o vacanță de o săp-
tămână. A trecut precum o cometă, luminându-mi
existența monotonă cu uniforma sa strălucitoare, cu
țigările și accentul său britanic. Faptul că nici nu
m-a băgat în seamă e regretabil, dar, cu încăpă-
țânarea care mă caracterizează, pe care o moștenesc
de la strămoșii mei basci, mi-am propus să văd
semne pozitive acolo unde ele nici nu existau. Fără-
mele de atenție pe care mi le arunca soldatul mi-au
alimentat fanteziile amoroase și erotice preț de vreo
doi ani. Poți face un roman-fluviu din mai nimic:
nu faptele contează, ci emoțiile. Mi-am măsurat
toate îndrăgostirile ulterioare cu etalonul celei din-
tâi și, chiar dacă am iubit mult, niciodată nu m-a
mai bătut gândul de a-mi lua viața pentru un băr-
bat care nu mă bagă în seamă, ca atunci.*

În vara aceea, când Blanca a venit să-și pe-
treacă vacanța la Las Tres Marías, a fost cât pe-aci
să nu-l recunoască: era cu cincisprezece centi-

metri mai înalt decât ea, nu mai era copilul pântecos din toate verile copilăriei. S-a dat jos din mașină, și-a tras fusta și pentru prima dată n-a mai alergat să-l îmbrățișeze, salutându-l scurt, cu o înclinare a capului, deși din ochi îi spunea tot ce nu trebuiau să audă ceilalți și ce-i spusese în corespondența impudică și cifrată. Dacă a privit scena cu coada ochiului și a zâmbit batjocoritor, iar când a trecut pe lângă Pedro, a bombănit printre dinți:

— Așa, mucosule, învață să te amesteci printre cei de teapa ta, nu printre domnișoare.

Seara, Blanca a luat cina împreună cu toată familia în sufragerie, înghițind ghiveciul de găină cu care erau primiți mereu la moșie, nelăsând să se vadă nici un pic de nerăbdare în timpul desertului interminabil în care taică-său bea coniac și vorbea de vacile de import și de minele de aur. A așteptat ca mama să dea semnalul de retragere, s-a ridicat calmă, a spus noapte bună tuturor și s-a dus în camera ei. Pentru prima dată în viață, a închis ușa cu cheia. S-a așezat pe pat fără să se dezbrace și a așteptat pe întuneric până s-au potolit glasurile neastâmpărate ale gemenilor în camera de alături și pașii servitorilor, s-au închis toate ușile, s-au tras toate zăvoarele și casa s-a scufundat în somn. Atunci a deschis fereastra și a sărit, aterizând pe tufele de hortensii plantate cu ani în urmă de mătușa

Férula. Noaptea era limpede, se auzeau greierii și broaștele. A respirat adânc și a simțit mirosul dulceag al caiselor care se uscau în curtea în care se făceau conservele. A așteptat să i se obișnuiască ochii cu întunericul și a pornit la drum, dar s-a oprit imediat, pentru că a auzit lătrăturile furioase ale dulăilor de pază cărora noaptea li se dădea drumul. Erau patru la număr, crescuseră în lanț și ziua stăteau închiși, nu-i văzuse niciodată de aproape și știa că n-aveau cum s-o recunoască. Pe moment a cuprins-o panica și era gata să țipe, dar și-a amintit ce-i spusese bătrânul Pedro García, că hoții umblau dezbrăcați, ca să nu fie atacați de câini. Fără să stea pe gânduri, și-a scos hainele de pe ea cât a putut de repede, le-a luat sub braț și a continuat să pășească liniștit, rugându-se ca fiarele să nu-i miroasă frica. I-a văzut năvălind și lătrând, dar a continuat să meargă în același ritm. Câinii s-au apropiat, mârâind nedumeriți, însă ea nu s-a oprit. Unul mai îndrăzneț a mirosit-o. I-a simțit răsuflarea caldă la mijlocul spatelui, dar nu l-a luat în seamă. Au mai mârâit și au mai lătrat un timp, au mers după ea o bucată de drum, iar în cele din urmă, plictisiți, au făcut cale întoarsă. Blanca a răsuflat ușurată, și-a dat seama că tremura toată și că transpirase, s-a sprijinit de un copac și a așteptat să-i treacă spaima și tremurul picioarelor. Apoi s-a îmbrăcat repede și a pornit-o spre râu.

Pedro al Treilea o aștepta în același loc în care se întâlniseră în vara trecută și unde, cu mulți ani în urmă, Esteban Trueba îi răpise umila virginitate Panchei García. Văzându-l, Blanca s-a îmbujorat violent. În lunile în care fuseseră despărțiți, el se călise în aspra meserie de bărbat, în schimb, ea stătuse la adăpost între pereții căminului părintesc și ai școlii de călugărițe, apărută de atingerea vieții, nutrind vise romantice cu ajutorul andrelelor și al lânii scoțiene, numai că imaginea din visele ei nu coincidea cu cea a tânărului înalt care se apropia șoptindu-i numele. Băiatul a întins mâna și a atins-o pe gât, sub ureche. Blanca a simțit ceva cald care îi încălzea oasele și îi înmuia genunchii, a închis ochii și s-a abandonat. El a tras-o aproape cu blândețe și a înconjurat-o cu brațele, iar ea și-a îngropat nasul în pieptul acestui bărbat necunoscut, atât de deosebit de băiatul slăbănog cu care se mângâia până la extenuare nu cu multe luni în urmă. I-a aspirat mirosul cel nou, s-a frecat de pielea lui aspră, a pipăit trupul tare și puternic și a simțit o pace adâncă și completă, ce nu semăna deloc cu agitația care-l cuprinsese pe el. S-au căutat cu limba, ca înainte, deși acum părea o invenție nouă, s-au prăbușit sărutându-se cu disperare, apoi au alunecat pe patul moale de pământ umed. Se descopereau pentru prima dată și nu aveau nimic să-și spună. Luna a străbătut întreg

orizontul, dar ei n-au văzut-o, erau ocupați să-și exploreze intimitatea cea mai profundă, vârându-se unul în altul, nesătui.

(Din *Casa spiritelor*)

În sfârșit, într-o seară tinerii nu s-au mai întâlnit la schit, ci la reședința Sommers. Pentru a ajunge la acest moment Eliza a trecut prin vârtejul unor îndoieli nesfârșite, înțelegând că era un pas decisiv. Doar întâlnindu-se cu el fără supraveghere își pierdea onoarea, darul cel mai de preț al unei fete, fără de care nu exista viitor posibil. „O femeie fără virtute nu valorează nimic, niciodată nu poate deveni soție și mamă, mai bine își leagă o piatră de gât și se aruncă în mare“, o tot bătuseră la cap. S-a gândit că nu era iertare pentru greșeala pe care avea să o facă, o făcea cu premeditare și calcul. La două noaptea, când nu mai era nimeni treaz în oraș în afară de paznicii care își făceau rondul scrutând întunericul, Joaquín Andieta s-a strecurat ca un hoț pe terasa de la bibliotecă, unde îl aștepta Eliza în cămașă de noapte și desculță, tremurând de frig și de dorință. L-a luat de mână și l-a condus orbește prin casă până la o încăpere din spate, unde se țineau dulapurile mari cu garderoba familiei și cutiile cu materiale pentru rochii și pălării, folosite și răsfolosite de Miss Rose de-a lungul anilor. Pe dușumea, învelite în bucăți de pânză, erau întinse

perdelele salonului și ale sufrageriei, așteptând sezonul următor. Elizei i s-a părut locul cel mai sigur, departe de celelalte încăperi. Oricum, din motive de precauție, pusese valeriană în păhărușul cu lichior de anason pe care Miss Rose îl bea înainte de culcare și în cel cu brandy pe care Jeremy îl savura în timp ce-și fuma trabucul din Cuba după cină. Cunoștea fiecare centimetru al casei, știa exact unde scârțâia podeaua și cum să deschidă ușile ca să nu facă nici un zgomot, putea să-l ducă pe Joaquín prin întuneric fără altă lumină decât propria ei memorie, iar el a urmat-o, docil și palid de frică, ignorând vocea conștiinței care se confunda cu cea a mamei, care îi amintea codul implacabil al onoarei unui bărbat decent. Niciodată n-am să-i fac Elizei ce i-a făcut tata mamei, își spunea în timp ce înainta pe băjbâite ținut de mână, știind că totul era inutil, pentru că era deja învins de această dorință năvalnică ce nu-i dădea pace de când o văzuse prima oară. Între timp, Eliza se zbătea între vocea avertismentelor care îi bubuiiau în cap și impulsul instinctului, cu complicatele lui mașinării. Nu avea o idee clară despre ce urma să se întâmple în încăperea cu dulapuri, dar i se dăruia cu anticipație.

Casa Sommers, suspendată în aer ca un păianjen în bătaia vântului, era imposibil de protejat, în ciuda numeroaselor *brasero*-uri cu cărbune

pe care servitoarele le țineau aprinse șapte luni din an. Cearșafurile erau tot timpul umede din cauza răsuflării perseverente a mării și se dormea cu sticle de apă caldă la picioare. Unicul loc călduț în permanență era bucătăria, unde plita cu lemne, un enorm artefact cu multiple întrebuințări, nu se stingea niciodată. În timpul iernii bârnele scârțâiau, se desprindeau scânduri, iar scheletul casei părea gata să înceapă să navigheze, ca o fregată veche. Miss Rose nu se obișnuise niciodată cu furtunile Pacificului, tot așa cum nu s-a putut obișnui cu cutremurele. Cele mari, care întorceau lumea cu susul în jos, aveau loc cam la șase ani și de fiecare dată dovedise un surprinzător sânge-rece, dar trepidația cotidiană care le zguduia viața îi dădea o stare foarte proastă. Niciodată nu a fost de acord ca porțelanurile și paharele să fie așezate la nivelul solului, așa cum făceau chilenii, și când mobila din sufragerie se clătina și farfuriile cădeau făcându-se țândări blestema țara în gura mare. La parter se găsea încăperea unde Eliza și Joaquín s-au iubit pe maldărul de perdele de cretonă înflorată care vara înlocuiau draperiile grele de catifea verde din salon. Făceau dragoste înconjurați de dulpuri solemne, cutii de pălării și baloturi cu rochiile de primăvară ale lui Miss Rose. Nici frigul nici mirosul de naftalină nu îi deranjau, pentru că erau mai presus de inconvenientele practice,

de frica de consecințe și de propria lor stângăcie de puiandri. Nu știau ce și cum să facă, dar au inventat pe parcurs, zăpăciți și buimaci, într-o liniște perfectă, ghidându-se reciproc fără multă dibăcie. La douăzeci și unu de ani el era la fel de virgin ca și ea. La paisprezece ani hotărâse să devină preot ca să-i facă pe plac maică-sii, dar la șaisprezece s-a inițiat în lecturi liberale, s-a declarat dușmanul popilor, nu și al religiei, și a decis să rămână acasă până va putea să-și țină promisiunea de a o scoate din casa aceea plină de chiriși. Considera asta ca o compensare minimă pentru nenumăratele ei sacrificii. În ciuda virginității și a spaimei teribile de a nu fi surprinși, tinerii au fost în stare să găsească pe întuneric ceea ce căutau. Au descheiat nasturi, au desfăcut noduri, s-au eliberat de pudori și s-au descoperit goi, bând aerul și saliva celuilalt. Au aspirat arome nerușinate, au pus febril asta aici și aia acolo, într-o dorință arzătoare de a descifra enigme, a ajunge la celălalt și a se pierde amândoi în același abis. Perdelele de vară au fost mânjite de sudoare caldă, sânge virginal și spermă, dar nici unul nu a băgat în seamă aceste semne ale dragostei. Pe întuneric abia percepeau conturul celuilalt și spațiul disponibil pentru a nu dărâma grămezile de cutii și cuierele cu rochii în vârtoarea îmbrățișărilor. Bindecuvântau vântul și ploaia care bătea în acoperiș pentru că disimulau scârțâitul

dușumelelor, dar galopul inimilor și extazul gâfâielilor și suspinelor era atât de asurzitor, încât se mirau că nu sculau toată casa.

În zori Joaquín Andieta a ieșit pe aceeași fe-reastră de la bibliotecă, iar Eliza s-a întors epui-zată în patul ei. În timp ce ea dormea învelită cu mai multe pături, el făcu două ore pe drum co-borând dealul pe furtună. A traversat atent ora-șul fără a atrage atenția străjilor și a ajuns acasă chiar când clopotele bisericii chemau la slujba de dimineață. Și-a propus să intre discret, să se spele, să-și schimbe gulerul cămășii și să plece la lucru cu costumul ud, căci altul nu avea, dar maică-sa îl aștepta trează cu apă fierbinte pentru *maté* și pâine veche prăjită, ca în fiecare dimineață.

— Unde ai fost, fiule? îl întrebă cu atâta tris-tețe că nu putu să o mintă.

— Să descopăr dragostea, mamă, a răspuns, îmbrățișând-o fericit.

(Din *Fiica norocului*)

În lipsă de altceva, proaspăt căsătorii și-au petrecut singura zi și cele două nopți pe care le-au avut la dispoziție în cabina strâmtă a goletei căpitanului Romeiro Toledano, nebănuind că într-un compartiment secret chiar sub podeaua lor era ascuns un sclav care auzea tot. Căci ambar-cațiunea reprezenta și prima etapă a periculosului drum către libertate pentru mulți fugari. Zacharie

Cuprins

<i>Introducere</i>	5
Deșteptarea	31
Prima iubire	57
Pasiunea	75
Gelozia	99
Iubiri neîmplinite	121
Umor și Eros	141
Magia iubirii	167
Dragoste nesfârșită	187
La maturitate	211
<i>Mulțumiri</i>	235